ZAMAN 5 AĞUSTOS 2006 CUMARTESİ SAYI: 191 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR AILEM.ZAMAN.COM.TR

ailem

Allah ümit dolu insanları sever

- Hangi meslek iyidir?
- Çocukları aşırı kontrol doğru mu?
- Kitaplara iman ne demek?

Bir Uğur Klasiği

Uğur'un yıllardır tüm dünyada tercih edilen Derin Dondurucuları,yaşamınıza yepyeni bir konfor katabilmeniz için en cazip fiyatlarla...

Şimdi Tam Zamanı

BLOK KAPAKLI DERİN DONDURUCULAR	PEŞİN YTL	PEŞİNAT YTL	4 TAKSİT YTL	TOPLAM YTL	PEŞİNAT YTL	7 TAKSİT YTL	TOPLAM YTL
100 LT. BLOK KAPAKLI (EV TİPİ)	392.15	82.35	82.35	411.76	52.94	52.94	423.52
200 LT. BLOK KAPAKLI (EV TİPİ)	547.52	114.98	114.98	574.89	73.91	73.91	591.32
300 LT. BLOK KAPAKLI (EV TİPİ)	609.67	128.03	128.03	640.16	82.31	82.31	658.45
400 LT. BLOK KAPAKLI	707.54	148.58	148.58	742.91	95.52	95.52	764.14
500 LT. BLOK KAPAKLI	830.53	174.41	174.41	872.06	112.12	112.12	896.97
600 LT. BLOK KAPAKLI	1.158.51	243.29	243.29	1,216.44	156.40	156.40	1,251.19
500 BLOK KAPAKLI (İÇİ KROM)	1,042.13	218.85	218.85	1,094.24	140.69	140.69	1,125.50
600 BLOK KAPAKLI (İÇİ KROM)	1.372.76	288.28	288.28	1.441.39	185.32	185.32	1,482.58

Fiyatlarımız Yeni Türk Lirasıdır. Fiyatlarımıza KDV dahildir. KDV ve Diğer Vergi Oranlarında Olabilecek Değişiklikler Ve Gelebilecek Yeni Vergiler Aynen Yansıtılacaktır. Fiyatlarımız Tavsiye Edilen Perakende Satış Fiyatlarıdır. Talepler Üretim ve Stok Olanakları Dahilinde Karşılanacaktır. İş Bu Sirküler Fiyatları Tarafımızdan Her An Değiştirilebilir.

ŞİMDİ **UĞUR DERİN DONDURUCU** ALANLAR,
1 YIL BOYUNCA, 365 GÜN, 24 SAAT ÜCRETSİZ
ACİL SAĞLIK HİZMETİYLE **MEDLİNE** GÜVENCESİNDE...

Devlet Yolu No:36 NAZİLLİ TEL: (256) 316 10 00 (pbx) FAX: (256)316 10 31
Beyyol fabrikalar cad. No:13 SEFAKÖY / İSTANBUL TEL: (212) 624 32 28 - Shot FAX: (212) 541 96 36
www.ugur.com.tr • ugur@ugur.com

FİESTA

Havluda Kalite

Çeyizininiz için, bizi seçin.

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

5 AĞUSTOS 2006 CUMARTESİ SAYI: 191

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Süleyman Sargın
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak	Levent Güler (Fotoğraf) Orhan Nalın
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibinin Temsilcisi	Ali Odabaşı
Reklam Satış Yöneticisi	M.Süleyman Başaran s.basaran@zaman.com.tr 0 212 454 82 25
Yayın Türü	Yerel Süreli

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
Tel: 0212 454 1 454 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://ailem.zaman.com.tr
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Aldığım da sattığım da helalinden olsun diyor musunuz?

Henüz elektronik tartıların boy göstermediği yıllarda alışveriş yaparken insanlar, tezgahın öbür tarafındaki dükkan sahibinin tartıyı önce tam tarttığını sonra da ufak bir parça daha koyarak ağırlığın müşteri tarafına kaymasına özen gösterdiğini görürlerdi. Bu, tartılarına güvenmemezlikten değildi elbette. Sırf müşterinin bir gram da olsa hakkının kalmaması adınaydı yapılan. Ama devir değişti ve elektronik tartılar geldi. İnsanların hassasiyetleri de erozyona uğradı. İstenilenle verilen, satılanla alınan arasında adı konulmamış hileler dolaşmaya başladı.

Hiç kimse ekmek alırken gramajını ölçmez. Marketten bir ürün alırken etikette ne yazıyorsa ona inanır. Aldığı malın etikette yazılanlarla uyuşmadığını hiçbir zaman fark edemez. Ama bunları mutlaka bir bilen var değil mi? Etiketinde yüzde 60 hindi eti yazan bir sucuğa hindi yerine tavuk konulduğunu anlayabilir misiniz? Ya da kasaptan kıyma çektirmek için işaret ettiğiniz etin, görmediğiniz bir makinede çekilirken yüzde 50 oranında değiştiğini anlayabilir misiniz? Bir kurumda çalışan siz, bugün yapmanız gereken bir işi sırf kendi işleriniz dolayısıyla yarına erteleyip birkaç kişi de olsa insanları bekletmenin bir sorumluluğu olduğuna inanıyor musunuz? Hakkınız olandan fazla alarak, bir başka insanın elinin boş dönmesi sizin için bir anlam ifade ediyor mu?

Hak ve hukuk bizlerden giderek uzaklaşıyor anlaşılan. Aldığımızda da, sattığımızda da hak ve hukuku aramıyoruz artık.

Bir gün pazarda alışverişe çıkan Necmettin Bey, artık yorulmuş ve bir an önce köyüne dönmek isteyen bu nedenle de elindeki malı neredeyse yarı fiyatına satan köylüye malın fiyatını sormuştu. Köylü amca 20 lira dedi. Necmettin Bey, “20 lira olmaz, bu malın fiyatı bu değil.” diyerek ‘30 lira vereyim’ demişti. Köylü amca şaşırmış ve tam tersi bir pazarlık başlamıştı. Necmettin Bey kararlı, “almam” demiş; köylü amca 30 liraya malı satmak zorunda kalmıştı.

Birçok insanla muhatap olan, alışveriş yapan insanların zihinlerinden çıkarmaması gereken bir husustur; helal-haram. Hele hele helal bir malı, basit sebeplerle harama çevirmek kadar kötü bir şey yoktur. Bir de bunun hayatımıza kötü anlamda yansıması söz konusudur ki; biz bunun farkına bile varamayız. Helal-haram dengesizliğinin vücudumuzda, yaşantımızda ve hareketlerimizde meydana getirdiği anafor, bizleri günah çukuruna sürükler. Yediğimize, içtiğimize hele hele alıp-sattığımıza dikkat ederek, devamlı bir teyakkuz halinde durmamız gerekir.

***

Geçen hafta dinimizin temel ana öğelerini anlatan yeni bir bölüme başlamıştık. Siz okurlarımızdan çok güzel tepkiler aldık. Sizlere teşekkür ederiz. Mektuplarınızı ve e-mail’lerinizi bekliyoruz...

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

BİR HADİS

الأَمَانَةُ غِنىً

El-emânetü ganiyyen

"Güven, zenginliktir."

Denge

Deniz feneri konumunda olanların halleri ve hareketleri de o ölçüde dengeli olmalıdır.

Gaye-i hayal

İnsanın bir gaye-i hayali olmazsa, her şey insanın enesi (ego) etrafında döner. O zaman insan bütün potansiyelini ve aktivitesini benliğinin etrafında kurgular durur.

Kalıp ve kalp

Ah kalp! Ah kalp!.. İnsan kalbinden ibaret; kalıp kalbin emrinde olmalıdır. Müslümanlığı öğrenmenin yanında bir o kadar da, kalbi ve ruhi hayatı öne çıkarmak zaruridir.

Ne okunmalı?

Her şeyi okumak yerine, lüzumlu ve ihtiyaca cevap verecek şeyleri okumalı. Çok okuyacağım diye herşeyi okumak büyük bir yanlıştır.

Bulmak-buluşturulmak

İnsan, gayret içinde olursa, umduğu yerde bulacağını bulur; ummadığı yerde de aradığı ile buluşturulur.

Üç hususa çok dikkat etmeli

Her mümin şu üç hususa azami derecede dikkat etmelidir:
1. Allah'ın emir, yasak ve ihsanlarının dışında her şeye kapalı olmalıdır.
2. Abd ve Mabud münasebetlerinde sır tutmasını bilmelidir.
3. Amellerini Cenab-ı Hakk'ın teftişine arz ediyor gibi yapmalıdır.

FOTOĞRAF: REUTERS

En hayırlı kazanç ALINTERİ İLE KAZANILANDIR

Hz. Ebû Bekir (ra) halife seçildiğinde, bir gün daha önceleri ticaretle uğraşırken giydiği elbiselerle dışarıya çıkmıştı. Çarşıda Hz. Ömer (ra) ve Hz. Ubeyde (ra) ile karşılaştı. Bunlar halifeye:

- Bu ne hâldir? Çarşıda pazarda senin ne işin var? Sen artık Müslümanların işlerini üzerine almış bulunuyorsun, dediler.

Halife Hazretleri, onlara "Ya ben ailemi ne ile geçindireceğim?" diye sordu.

Onlar da, "Biz sana nafaka takdir ederiz." diyerek, yevmiye olarak yarım koyun nafaka takdir ettiler.

Hz. Aişe (ra)'nin rivayetine göre, "Hz. Ebû Bekir (ra) vefat ederken ne kadar malı varsa; kendisinden sonra gelecek halifeye teslim edilmesini vasiyet etmişti. Ve vasiyeti üzerine vefatından sonra geriye kalan devesi ile kölesi Hz. Ömer (ra)'e teslim edilmişti. Evet en hayırlı kazanç, hiç şüphesiz kişinin elinin emeği, gözünün nuru ve alnının teri ile elde ettiği kazancıdır. Yalnız burada dikkat edilmesi gereken çok önemli bir husus vardır. O da şudur: İnsan çalışmayı sâdece bir vazife olduğu için yapmalı ve çalışmayı rızık için sadece bir vasıta ve bir sebep olarak görmelidir. Yoksa çalışmayı rızkı te'min etmenin kesin bir netîcesiymiş gibi görmeye kalkışmamalıdır. Çünkü rızkı veren sadece ve sadece Yüce Allah'tır. O'nun kerem, lütuf, rahmet ve rızık kapıları her türlü çalışmanın üstündedir. Öyleyse insan çalışma vazifesini lâyıkıyla yapmalı; fakat rızkı sâdece Allah'tan bilmeli ve sâdece O'ndan istemelidir.

Çocukların dilinden dualar

- Allah'ım tavukları yarattığın için sana şükürler olsun. Bir de tavuklarımız hep yumurtlasın lütfen.
- Allah'ım! bütün bebekleri düşünüp onlara süt gönderdiğin için Sana şükürler olsun.
- Allah'ım kardeşime yardım et, dişleri kolay çıksın.
- Allah'ım, büyüyünce ben de güzel yemekler yapabileyim. Bana da "Ellerine sağlık, Büşra Hanım." desinler.

Her güne bir dua okumaya ne dersiniz?

Bu sabah erkenden uyandım. elimi kalbimin üstüne koydum. Kalbim "küt küt" diye atıyordu. Koşarak annemle babamın odasına gittim. Kapıyı üç kere tıklatarak, "Girebilir miyim?" dedim. Annem ve babam odaya girmeme izin verdiler. Onlara kalbimi gösterek;

- Bakın, bakın! Duyuyor musunuz? Ne kadar hızlı atıyor, dedim. Annem de elini kalbimin üzerine koyarak:

- Hımm... Evet canım! Kalbin bize çok mutlu olduğunu söylüyor. Sanırım köye gideceğimiz için heyecanlısın, dedi. İkisi de bana gülümsüyordu. O sırada babam saçlarımı okşayarak:

- Aferin Büşra! Kapıyı tıklatarak içeri girmen çok güzel bir davranıştı. Biliyor musun? Peygamber Efendimiz de böyle yahpmamızı istermiş, dedi.

Peygamber Efendimiz gibi davrandığım için çok sevindim.

Sonra da banyoya gidip elimi yüzümü bir güzel yıkadım.

Bu arada Ömer de uyanmıştı. Yanına gidip:

- Ömerciğim! Bugün dedemlerin yanına gidiyoruz. Biliyor musun, dedim.

Ömer söylediklerimi anlamadı; ama yine de gülümsedi. Herhalde beni çok seviyor daha sonra elbiselerimizi giyinerek hazırlıklarımızı tamamladık.

Allah'ım çabucak köyümüze gidelim. Bizleri yol boyunca kazalardan koru Allah'ım!

Yaz Duaları
Nurefşan Çağlaroğlu
Muştu Yayınları
Tel: 0(216) 318 42 88

Bu yazın en lezzetli PAKET SERVİS'i!

İster sütlü tatlı yanında, ister tek başına...
Verin siparişinizi, gerçek dondurmanın lezzeti
Paket Servis'le adresinize gelsin!

% 100 katkısız, % 100 doğal dondurma çeşitlerimizle Türkiye'nin 102 noktasındayız.

www.ozsut.com.tr

FOTOĞRAF: REUTERS

Hangi meslek iyidir?

Binlerce gencin sıkıntısı meslek seçimi. Öncelikle seveceğiniz bir meslek seçmek en doğrusu. Ama seçeceğiniz mesleğin iyi yanıyla iş yapmak, kötü yanlarına kaymamak akıldan çıkarılmaması gereken bir nokta olmalı.

■ **AHMED ŞAHİN**

Bir okuyucum: - Hangi mesleğe girsem? demiş, sonra da ilave etmiş:

- Polis olmak tercih edilir mi? Avukatlık nasıl?..

Hz. Ali Efendimiz'e sormuşlar:

- Hangi millet iyi millettir?

Söyle cevap vermiş:

- Her milletin iyisi iyidir!

Bence bundan güzel cevap olamaz. Peşin bir hükümle falan millet iyi, filan millet kötüdür, denemez. Her milletin içinde iyileri de vardır kötüleri de. Öyle ise iyiler nerede olursa olsun iyidir. Kötüler de hangi millette olursa olsun kötüdür.

Aynı hükmü mesleklere de teşmil edebiliriz.

- Hangi meslek iyidir?

- Her mesleğin hem iyi yanı vardır, hem de kötü yanı. Sen tercih ettiğin mesleğin iyi yanıyla kalacaksan mesele yoktur. Kötü yanına kayacaksan işte o zaman düşünmen lazım.

Bu konu bana, Bediüzzaman Hazretleri'ne sorulan bir soruyu hatırlattı.

1923 yıllarında bir kişi polis olmak istediğini ifade ile;

- Üstadım ne buyurursunuz, polis olmak istiyorum, uygun olur mu acaba? der.

Bediüzzaman Hazretleri'nin fevkalade mânâlı cevabı bizi düşündürür. Şöyle cevap verir:

- Polislik yapmak mukaddes görev yapmaktır. Çünkü mazlumları korur, milletin malını, canını, namusunu muhafaza eder. Zulme mani olur. Haksızlıkları önler...

Polisin görevini böyle tarif ettikten sonra sözlerini şöyle bağlar Bediüzzaman Hazretleri:

- Eğer sen bunları yapacaksan git, polis ol...

Nitekim o kimse polis olur. Görevini de bu anlayış içinde yapar. Bundan da ömür boyu mutluluk duyar.

Avukatlık ve diğer meslekler de öyledir. Hakkı kaybolanların haklarını alır, zulme uğrayanları kurtarır, mazlumların dayanağı haline gelirsen avukatlık mesleği de mukaddes bir meslek olur. Ya zalime destek verir, mazlumların ezilmesine yardımcı olursan?.. Orasını da sen bilirsin...

Evet. İmam-ı Ali Efendimiz hak söylemiştir.

- Her milletin hem iyisi hem de kötüsü olduğu gibi, her mesleğin de iyi yanı kötü tarafı vardır, iyi yanıyla amel edecek olanlar tercih etmeliler. Kötü yanıyla meşgul olacak olanlar düşünmeliler...

Bir büyük zatın huzurunda meslekten konuşuyorlarmış.

Kimi mimar, kimisi mühendis olmaktan söz ederken büyük zattan şöyle bir söz duyulmuş:

- Mimar, mühendis olabilirsiniz; ama öğretmen olamazsınız!

Öğretmenin özelliğini sormak istemişler. Şöyle söylemiş büyük zat:

- Mimar, insanın cesedini koruyacak binalar inşa eder. Öğretmen ise ruhunu muhafaza edecek düşünceler öğretir. Cesedin korunmasıyla ruhun korunması aynı olmaz. Bir nesil, mimarlara değil öğretmenlere teslim edilir. Görevinin bilincinde olan bir öğretmen aynı zamanda ruhların da mimarıdır. Yıkılmaya yüz tutmuş ruhları imar eder, ebedi hayatını kazandıracak düşüncelere kavuşturur.

Şüphesiz ki aksi de söz konusudur, imanını kaybettirir, ruhunu yıkıp ebedi hayatını da tehlikeye sokabilir.

Demek her mesleğin iyi yanı iyi, kötü yanı kötü. Sen hangi yanıyla amel edeceksen ona göre tercihini yap, hayrını gör...

Hanımlar yüzündeki tüyleri aldırabilir mi?

Hanımların kendilerini çirkinlikten kurtaran usullere başvurmaları yasak değildir. Hatta gereklidir de. Ancak dikkat, edilecek husus şudur:
- Hanım kim için süslenecek, kime kendini cazip gösterecek? Yani kim için böyle bir görünüş güzelliğini geliştirmeye çalışacak? Beyi içinse mesele yoktur. Bir hanımın beyi için süslenip kendisini cazip hale getirmesi kitaplarımızın tavsiye ettiği bir tedbirdir. Çünkü nâmahremden anlamayan nice kadınlar kendilerini herkese cazip göstermekte; dindarını da dindar olmayanını da fitne seline atar durum arz etmektedir. İşte böyle bir vasatta hanımın kendini cazip hale getirmesi ve beyinin dikkatini sokaktan çekip kendine bağlamasından daha makul bir şey düşünülemez. Hem beyi, hem de kendisi için faydalıdır bu. Mahzurlu olan hal, nikâhlısının dışındaki erkeklere karşı çekici duruma girmeye çabalamasıdır.

Bir ilaç ve bir tatlının târifi

Her kim bu tatlıdan üç lokma yese, göğsüne şifa, gönlüne nur olur

Dindar, yaşlı ve sevimli bir dostu ziyarete gitmiştik. Ben, hüsn-i hat merakım dolayısıyla duvarlardaki eski-yazı levhalarını incelerken, bir levha özerinde ilgi çekici ve hoş bir ilâç târifnâmesine rastladım, ilâcın hazırlanışı şöyle:

TEVBE kökü, İSTİĞFAR yaprağıyla karıştırılacak; GÖNÜL havanına konulup, TEVHİD (La ilahe illallah) tokmağı ile güzelce dövülecek; İNSAF eleğinden geçirildikten sonra, GÖZYAŞI ile hamur kıvamına getirilecek; ŞEVK ateşiyle pişirilecek; MUHABBET balı katıştırılıp, karıştırılacak.

Böylece hazırlanan ilâcın, KANAAT kaşığı ile sabah-akşam, gece-gündüz alınması gerektiği ve her türlü derûnî-mânevi rahatsızlığı iyileştirdiği belirtilmiş.

Bu ilâç târifnâmesi bize, 15. yüzyılda yaşayan Hatiboğlu Muhammed'in Ferahnâme'sinde gördüğümüz başka bir tarifnâmeyi hatırlattı. Onun hikâyesi de şu:

Ebû Alî adlı bir kişi der ki :

"Basra şehrinde bir vali olduğunu söylediler; görmek ve ziyaret edip duasını almak niyetiyle Basra'ya gittim. Bazı kimselere yerini sordum:

'-Az önce mezarlık tarafına çıktı.' dediler.

Arkasından gittim. Beni görünce acele ile mezarlığın mescidine girdi, kapısını kapadı. Kulağımı kapıya dayadım. Şöyle niyaz ediyordu:

'İlâhî! Seni arzulayanlar halktan, şöhretten, gösterişten kaçtılar; sırf sana rağbet ettiler. Sana müştak olanlar halktan ayrı durmuşlar, tenhalarda seni zikretmişlerdir. Bana da senden başkası gerekmez.'

Ben, kendisine bir hizmette bulunmak, istiyordum; seslendim:

- Biraz tatlı getirsem yer misin? dedim;

- Sen bilirsin, dedi.

Döndüm hâlis şekerden makbul cins bir tatlı getirdim, önüne koydum.

- Ben böyle tatlı istemiyordum ki, dedi.

- Peki, senin istediğin nasıl bir tatlı? dedim.

İçini çekerek şöyle cevap verdi:

- İTAAT ve İBADET hurmasını alır, içinden KİBİRLİLİK çekirdeğini çıkarır, KULLUK ve HİZMET unuyla karıştırırsın; ayrıca BELÂ ve MİHNET yağına, RIZA ve TESLİMİYET zağferânını katar, TEVAZÛ ve MESKENET tenceresinde hepsini birlikte koyar, üzerlerine SAFA balını dökersin. Altına İŞTİYAK ateşini yakar, İHTİYAT kepçesiyle ağır ağır karıştırıp pişirdikten sonra, ŞÜKÜR tabağına koyarak önüme getirirsin, işte benim istediğim tatlı bu. Her kim bu tatlıdan üç lokma yese, göğsüne şifa, gönlüne nur olur, canına rahatlık gelir.!

(Prof. Dr. Esad Coşan)

MASAL ANLATIRKEN VE OKURKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Anne ve babaya düşen en önemli görev masalı sabırla okumak ya da anlatmaktır. Çocuğunuz aynı masalı beş kere istediyse beş kere okumak zorundasınız.

Şiddet içeren kitapları okumayın.

Kitaptaki resimler üzerine konuşun; ama ilk önce çocuğunuzun fikrini alın.

Mimiklerinizi canlı tutun. Bir tiyatro sanatçısı gibi davranmanız gerekmiyor elbette; ama en azından el kol hareketleriyle canlılık kazandırabilirsiniz.

Masalı her gün okumayı alışkanlık haline getirin.

Masalı, kapıyı açmak, yemeğin altını kapatmak için kestiğinizde ve sayfayı çevirirken çocuğunuzu "Ay! Bakalım neler olmuş?" şeklinde cümleler kurarak meraklandırın.

Bütün enerjinizle orada olun. Çocuklar sizin masalı sıkılarak anlattığınızı anında fark ederler. Çocuğunuz uyumak üzereyse yumuşak, hareketliyse canlı bir ses tonu kullanın. Kelimeleri ne çok yayın ne de çok hızlı okuyun. Çocuğunuzun algılama düzeyini kontrol edin.

Masalı çocuğunuz oyun oynamaktan yorulduğu zamanlarda okumak daha iyi netice verir.

Masal kahramanını tarif ederken "aynı senin gibi" ya da "teyzene çok benziyor" gibi cümleler kullanırsanız çocuğunuzun hayal gücünü sınırlamış olursunuz.

Kitap okuma saatlerini kendiniz için de bir zevk haline getirin. Yerlere minderler koyun, meyve tabakları hazırlayın ve çocuklarla aynı hizada oturmaya dikkat edin.

Çocuğunuzun bir kitabı okumasını istiyorsanız, asla emretmeyin. "Şöyle bir kitap okudum. Çok güzeldi. Senin de okumanı isterdim." deyip kitabı çocuğunuzun odasına bırakın ve çıkın. Emin olun ki çocuğunuz o kitabı okuyacaktır.

Çocuğunuzun okuduğunuz masal üzerinde düşünmesini sağlayın. Sorularınıza cevap verirken ne demek istediğini tam olarak anlatamıyorsa bile sakın "ne dediğini hiç anlamadım" gibi bir cümle kurmayın. Başınızla onu onaylayın ve masalın ana fikrini anlatın.

FOTOĞRAF: İSA ŞİMŞEK

Allah, ümit dolu insanları sever

Rabb'imiz insanlığa 'ümit' duygusu aşılamış, ümitsizliği hele Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyi kınamıştır. Şeytan ise her an karamsarlık ve vesvese ile bizi yoldan çıkarmaya çalışmaktadır.

■ **MUSTAFA AYDIN**

Mü'min, bereketli toprak gibidir, yağan yağmuru emer ve etrafının yemyeşil gümrah olması için vesilelerle doludur. Hayata bakışı, yürüyüşü, tepkileri ile bir mü'min Rahmanî esintilerin, peygamberî davranışların en mükemmel timsalidir.

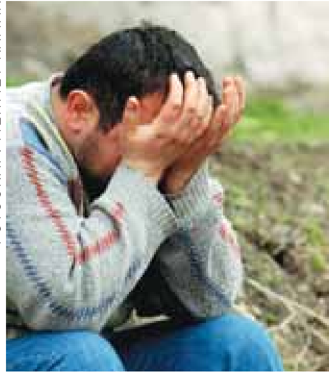
Mü'min, hayatın bir imtihan olduğunu peşinen kabul eden kişidir. Bilir ki, her nimet şükür, her musibet sabır ister. Her halinde, nimette de külfette de "sınandığını", kendisini bir büyük Zât'ın "izlediğini" her an hisseder.

Hayatın lezzetleri olduğu gibi acıları da vardır. Bu yolda düzlükler olduğu gibi yokuşlar ve inişler de vardır. Hastalık-sağlık, gençlik-yaşlılık, hürriyet-esaret, zenginlik-fakirlik halleri imtihan terazilerinin kefelerini oluşturur. Bazen işler hep rast gider. Siz istemeseniz de işleriniz yolunu bulur, ummadığınız yerlerden imkanlar ve fırsatlar sizi kuşatır. İşte mü'min o an şükür secdelerine kapanır ve "küfran-ı nimet"e düşüp de isyan edenlerden olmaktan korkar. Yine, bir musibet anında hemen kendini toparlayıp, "Bu da geçer Yâ Hû" deyip, musibeti göndereni, kendisini imtihan edeni, bu musibetteki şahsi hatalarını düşünür teselli bulur.

İnsan maddeten, manen ve sosyal olarak geniş imkanlara sahip bulunurken, birden yapayalnız kalınca, işleri rayında giderken birden bozulunca bir anda sarsılıverir. Bazen öyle olur ki, kime el uzatsa eli boş kalır, kimden yardım istese herkes sırtını döner. İşte o noktada kişinin mayası ve altyapısı kendisini göstermeye başlar. Hayata baktığı pencere ve o pencerenin genişliği, o kişinin o sıkıntılardan kurtulmasına yol açacak fırsatların da büyüklüğüyle doğru orantılıdır. Mü'min o an Hz. Eyyûb (as) gibi olmalı, verenin de alanın da O (cc) olduğunu bilip, tevekkülle boyun eğmelidir. Mü'min, musibetle karşılaşınca, "İnna lillahi ve innâ ileyhi râciûn" (Biz muhakkak ki Allah içiniz, ve muhakkak ki yine O'na döndürüleceğiz.) der.

Toplum hayatında çevremize baktığımızda aynı musibetlerin ya da nimetlerin farklı insanlarda farklı tepkilere sebep olduğunu görürüz. Yağmurun her yere yağıp da her yerin yeşermediği gibi, musibetler ya da nimetlere olan insani tepkiler de aynı olmaz. Nimetin de musibetin de Sahibi'ni (cc) bilemeyenler başını taştan taşa vuran, karamsarlık vadilerinde çaresizce koşturan insanlardır.

Hayır da şer de Allah'tan gelir

FOTOĞRAF: MEHMET KAMAN

Mü'min, hayrın da şerrin de Allahü Teala'dan imtihan için gönderildiğini bilen insandır. O, dünyevi hırslara kapılarak asla gelecek kaygısına düşmez. Allah'ın kendisine daha güzelini, daha hayırlısını hem dünyada hem de ahirette vereceğini umar. Rabb'ini ne nimette, ne de külfette asla itham etmez. O, "Kahrın da hoş, lütfun da hoş!" diyebilen geniş gönüllü insanların iklimine dahildir. Onun, bu gibi olaylarda Allah'a karşı teslimiyeti daha da artar, her durumda Allah'a şükretmenin huzur ve mutluluğunu yaşar. Allah'ın kendilerini denediğinin bilinciyle Allah'tan daha hayırlısını umarlar. İman eden bir kimse, her şeyini dahi yitirmiş olsa, yine de en ufak bir ümitsizliğe kapılmadan, sabırla, şevkle her şeye en baştan başlayabilir. Sahip olduğu bu şevk, imanından, Allah'a karşı duyduğu sevgi ve güvenden, Kur'an ahlakını benimsemiş olmasından ve dünya hayatının geçiciliğini kesin olarak kavramış olmasından kaynaklanır.

Ümitsizliğe kapılmak Allah'ın beğenmediği bir davranıştır ve Kuran'da inkarcıların bir özelliği olarak tarif edilmektedir. Çünkü, Allah'ın yardımından, rahmetinden, bağışlayıcılığından ümit kesmek çok çirkin bir tavırdır ve Kur'an'da yasaklanmıştır. İman eden insan imanından kaynaklanan ümitvâr ruh haliyle huzurlu ve mutlu bir hayat sürer. Kendini Allah'a teslim etmeyenler ise daima ümitsizlik, endişe ve tasa içindedirler. Bundan dolayı iç karartıcı, mutsuz, sıkıntılı bir hayat sürerler.

İnsanlar niye ümitsizliğe kapılır?

İnsanlar, istedikleri bir şeyi elde edemeyince, sevdikleri bir şeyi yitirince veya başlarına kötü bir olay geldiğinde ümitsizliğe kapılırlar. Bunun yanında, bu sıkıntılar vesilesiyle ahirette bağışlanmayı, cehennemden kurtulmayı, cennete gitmeyi ümit etmek akıllarına bile gelmez. Günlük hayatın telaş ve karmaşası içinde başlarına gelen her olumsuzluk onlar için bir üzüntü ve karamsarlık nedeni olur. Kur'an'dan gelen İlahî teselliden mahrum oldukları için şeytanın tüm vesveselerine kulak verir, sayısız endişe, kuruntu ve tasalarla gün ve gecelerini kendilerine zindan ederler.

İnsanın Allah'ı dost edinip, O'nun rızasını kazanmaya çalışması gerekir. Karamsarlık Müslümanın yanından bile geçmez.

Ümitvar olmak mü'mine farzdır!

"Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez." (Yusuf Sûresi, 87) ayeti, ümitvâr olmanın bir mü'min için ne kadar önemli olduğunu anlatır bize. Ümitsizlik, boşvermişlik ve isyan duyguları Allah'ın beğenmediği ve kınadığı bir ahlaki tavırdır.

Mü'min, her hâl ve şartta ümitvârdır

Ümitvâr olmak mü'minin en önemli vasfıdır. Rabb'imiz, "Lâ taknetû min rahmetillahi" buyuruyor. Rahmet, ahiretteki af ve mağfireti kapsadığı gibi, dünya sıkıntılarından kurtuluşu da ifade etmektedir. Kişi, imanı ölçüsünde Allah'tan umut eder, her olayın yalnızca Allah'ın dilemesi ile gerçekleştiğini bildiği için hiçbir konuda üzüntüye, ye'se ve ümitsizliğe düşmez. Allah'ın müminlerin dualarına cevap verdiğini bildiği için, en kötü görünen bir olayın bile sonunda mutlaka hayra dönüşeceğinden şüphe duymaz. Her şey Allah'ın "ol" demesiyle yaratılır. Hiçbir şey başıboş ve kendi haline bırakılmış değildir. Her şey Allah'ın belirlediği bir kader üzere yaratılır. Bunun bilincinde olan bir mü'min, en olumsuz şartlarda, en sıkıntılı gibi görünen durumlarda bile Allah'ın rahmetinden ve yardımından ümidini kesmez. Zorluklara sabreden, Allah'tan umudunu kesmeyen ve hiçbir şartta Allah'ın hükümlerinden taviz vermeyen insanlar hem dünyada hem de ahirette müjdelenmişlerdir.

FOTOĞRAFLAR: KÜRŞAT BAYHAN, CİHAN, AP

Rabb'imiz, bizi şöyle müjdeliyor:

■ "İman edip salih amellerde bulunanlar ise; Biz şüphesiz onların kötülüklerini örteceğiz ve şüphesiz yaptıklarının en güzeliyle karşılık vereceğiz." (Ankebut Sûresi, 7)

■ "Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size Kendisi'nden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vaat ediyor." (Bakara Sûresi, 268)

Kim kadere teslim olur, iman ederse, her türlü kederden de kurtulur

"Kadere teslimiyet"; âni ölümler, kazalar, başarısızlıklar, çok istenen bir sınavı kaybetmelerde bizi sarsar ve sınayıverir. Mutlaka geçmek istediği dersten kalan bir kişi, bu dersin gereğini yapmamış, ama bunu da hayatının tek maddesi haline getirmişse bu sonucu kaldıramaz ve büyük bir üzüntüyle sarsılır. Çünkü bütün ümitlerini, hedeflerini, olayların kendi hesapladığı şekilde gelişmesine bağlamıştır. Fakat öncelikle yaşantısını kendisi buna göre ayarlamamıştır. Yanlış tevekkül uygulayıp, "tedbir"i ihmal etmiştir. Rabb'imiz, "kader" kitabı olan İmam-ı Mübin'inde kayıtlı olan bir hâli "kudret" kitabı olan Kitab-ı Mübin'de hakikat âlemine çıkarmıştır. Biz bu noktada şunu sorgulamalıyız: "Acaba, kadere kendim hakkımda nasıl bir fetva verdirdim!" Mü'minlerin böyle anlarda ne demesi gerektiğini Rabb'imiz bize şöyle öğretiyor: "De ki: Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim Mevlâ'mızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler". (Tevbe Suresi, 51)

"Hasbünallahü ve ni'mel vekil" ne demektir?

"Hasbünallahü ve ni'mel vekil" sözünü her duamızın sonunda söyleriz. "Başımıza gelecek her türlü belâ ve musibete karşı Allah bize yeter. O, ne güzel dost ve ne güzel bir vekildir." demek olan bu söz, aslında mü'minin nasıl İlahi bir güvenceye sahip olduğunu da ifade eder.

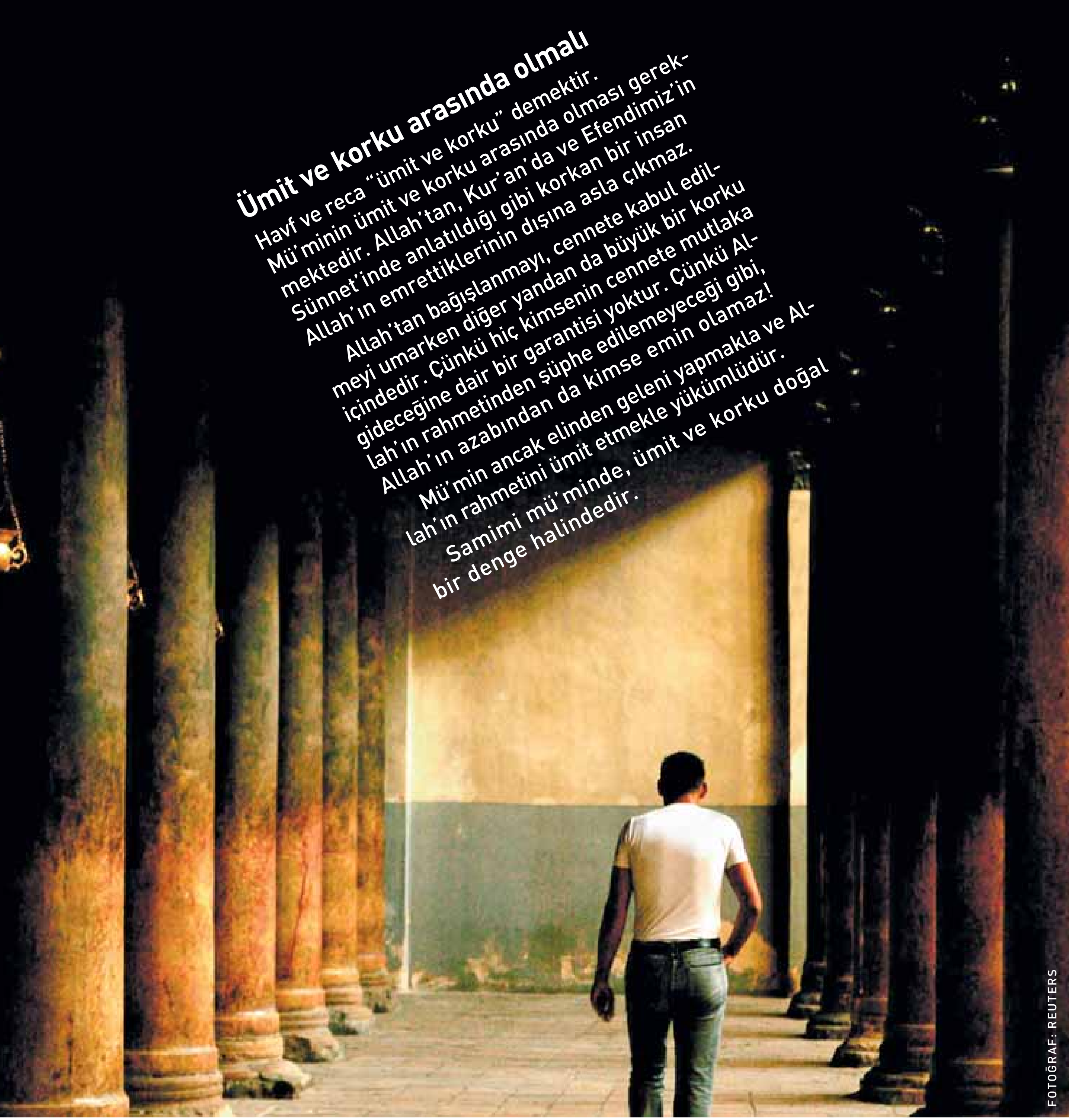
Başarısızlık, yarı yolda kalmak

Allah yolunda baskı ve eziyetlere sabretmek çok daha büyük ecirlere ve hayırlara vesile olmaktadır. Kişi, Allah rızası için çalışırken yarı yolda kalmış, başarısız olmuş da olabilir. O an ne düşünecektir? Kur'an'da; sürgün edilmiş, zindanlarda tutulmuş peygamberlerden, müminlerden bahsedilmektedir. Onlar acaba o anlarda ümitsizliğe kapılmışlar, işkenceler içindeyken "Yoksa yanlış yolda mıyım?" diye düşünmüşler midir? Asla. Onların özellikleri sabretmek ve Allah'ın hükmüne tevekkülle boyun eğmek, ezeli planda haklarında "şehadet" yazıyorsa, onu da bir şerbet bilip bir nefeste içmek olmuştur. Zindanlar bile kamil mü'minler için aynen Hz. Yusuf aleyhisselam için olduğu gibi "medrese-i Yusufiye" olmuştur. O önce bir kuyuya, sonra bir iftirayla zindana atılmış, kısa süre sonra bulunduğu memleketin en önemli idarecisi oluvermişti. Bütün bunları yapan ve onu sınayanın Rabb'i olduğunu o her zaman biliyordu.

İşte mü'minlerin bu her şartta gösterdikleri bu dini salabetleri ve ciddiyetleri onların "gerçek bir imanla" iman ettiklerini gösterir. En ağır hastalığa yakalansalar ya da şartlar en zor ortamlarda bulunmayı da gerektirse, her zaman ümitvâr, her zaman tevekküllü, her zaman Allah'ın yarattığı hikmetleri ve hayırları düşünen bir tavır içinde olurlar.

Ümitsizlik, inananların vasfı değildir

Ümitsizlik, İlahi terbiyeden uzak yaşayan insanlarda sık rastlanan bir ruhi bozukluktur. Bu, insanların Allah'ın varlığını reddetmelerinden ya da Allah'ı gereği gibi tanıyıp bilmemelerinden kaynaklanır. İmandan ve dolayısıyla Kur'anî bilgiden yoksun olan bu insanlar etraflarında gerçekleşen tüm olayların tesadüfler sonucu meydana geldiğini düşünürler. İlahi takdir ve kader duygusu hayatlarında yoktur. Bu sebeple başlarına gelen her türlü olumsuz olay kendileri için bir keder ve umutsuzluk vesilesi olur. Sırf kendi oluşturdukları kuruntu, vesvese ve endişeler bile onları derin bir ümitsizliğe düşürebilir. Müslüman ise, hadiseleri hayra yoran, hayata iyi yönden bakabilen insandır. Çünkü, "güzel gören güzel düşünür, güzel düşünen hayatından lezzet alır". Allah'ın rızasını kazanmak maksadıyla yaşamayanlar, Allah'tan gelen her şeye razı olan bir mü'minin rahatlığını taşımazlar. Sürekli endişe içindedirler. Her olayın kendi aleyhlerine gelişeceğini sanırlar.

Ümit ve korku arasında olmalı

Havf ve reca "ümit ve korku" demektir. Mü'minin ümit ve korku arasında olması gerekmektedir. Allah'tan, Kur'an'da ve Efendimiz'in Sünnet'inde anlatıldığı gibi korkan bir insan Allah'ın emrettiklerinin dışına asla çıkmaz. Allah'tan bağışlanmayı, cennete kabul edilmeyi umarken diğer yandan da büyük bir korku içindedir. Çünkü hiç kimsenin cennete mutlaka gideceğine dair bir garantisi yoktur. Çünkü Allah'ın rahmetinden şüphe edilemeyeceği gibi, Allah'ın azabından da kimse emin olamaz! Mü'min ancak elinden geleni yapmakla ve Allah'ın rahmetini ümit etmekle yükümlüdür. Samimi mü'minde, ümit ve korku doğal bir denge halindedir.

FOTOĞRAF: REUTERS

Peygamberlerin hayatı ümit sahneleriyle doludur

Peygamberler, insanlar için her konuda olduğu gibi, her türlü zorluk karşısındaki ümit ve tevekkül dolu tutumları ile de en güzel örneği teşkil ederler. Peygamberler yalnızca Allah'ı dost edinen, Allah'ın hükümlerine içten bağlı, hayatlarının tamamını Allah için yaşayan insanlardır. Ve yaşamlarının her anında Allah'a güvenip dayanan, her zaman Allah'ın yardımının yanlarında olduğunu bilen kişilerdir. O halde onlara benzemeye gayret eden mü'minlerin de, güzel ahlakın her ayrıntısında olduğu gibi, ümit dolu olma konusunda da onları örnek almaları gerekir. Peygamberlere tuzaklar kurulmuş, iftiralar atılmış, yurtlarından sürülmüşlerdir. Ama her zaman Rab'lerine iltica edip, normal bir insanın asla kaldıramayacağı sıkıntıları gönül hoşnutluğuyla göğüslemişlerdir.

FOTOĞRAF: KÜRŞAT BAYHAN

Kitaplara iman neyi içerir?

Kitaplara iman, Allah tarafından bazı peygamberlere kitaplar indirildiğine ve bu kitaplarının içeriğinin tümüyle doğru ve gerçek olduğuna inanmak demektir.

Müslüman olabilmek için farz olan esaslardan biri de İlâhî kitaplara imandır. Bu kitaplara iman etmenin anlamı ise Allah tarafından bazı peygamberlere kitaplar indirildiğini ve bu kitapların -indirilmiş oldukları orijinal şekilleriyle- muhtevalarının bütünüyle doğru ve gerçek olduğunu ayrım yapmadan kabul etmektir. Kur'an-ı Kerim'in şu âyeti Allah'ın indirmiş olduğu kitaplara inanmanın, imanın bir esası olduğunu ve de bunları inkâr edenlerin haktan tam anlamıyla sapmış kimseler olduğunu bildirir:

"Ey iman edenler! Allah'a, Resûlü'ne, gerek Resûlü'ne indirdiği, gerek daha önce indirdiği kitaplara imanınızda sebat edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, resullerini ve âhiret gününü inkâr ederse hakikatten iyice uzaklaşmış, sapıklığın en koyusuna dalmış olur." (Nisa, 4/136)

Bizler bugün kitapların şu andaki şekillerine değil, Allah'tan gelen bozulmamış şekillerine inanmakla yükümlüyüz. Çünkü İlâhî kitaplara inanmadıkça kişinin imanı gerçekleşemez. İlâhî kitaplardan bir kısmı tamamen kaybolmuş, bugün için elimizde ondan hiçbir şey kalmamıştır. Mesela Hz. İbrahim'in sahifeleri böyledir. Tevrat, Zebur ve İncil ise zamanla insanların müdahaleleri sonucu değişikliğe ve bozulmaya uğramıştır. Allah'ın vahyettiği şekilde varlığını korumuş, bu halini günümüze kadar muhafaza etmiş ve kıyamete kadar da muhafaza edecek tek kitap Kur'an-ı Kerim'dir.

Peygamber Efendimiz de İlâhî kitaplara iman etmeyi, her Müslüman'ın inanması gereken esaslar arasında ifade etmiştir.

İlâhî kitaplar birer talimattır

İlahi kitaplar peygamberlerin eline verilmiş birer talimat ve ferman hükmündedir. Rabbi'miz insanlara emir ve yasaklarını bu kitaplar vasıtasıyla bildirmiştir. İlâhî hükümler bu kitaplarla devam etmiş, peygamberlerin vefatından sonra ümmetleri bunlara göre hareket etmişler, vazifeleri onlardan öğrenmişlerdir. Eğer bu kitaplar olmasaydı, insanlar yaratılış gayelerinden, vazifelerinden, ahirete kavuşacakları nimet veya azaptan habersiz kalacaklardı. Hayatlarını düzenleyecek esaslardan, Cenab-ı Hakk'ın kelamını okumaktan ve bundan alacakları manevî lezzetten mahrum olacaklardı.

Kendisini, kullarına akılları hayranlıkla dolduran eserleriyle tanıtan Yüce Allah, elbette sözleriyle de varlığından ve muradından haberdar edecektir. Diğer bir ifadeyle, varlığını ve maksadını yalnızca eserlerinin şehâdetine bırakmayıp, bizzat hitap edecektir. İşte Allah (celle celâluhû), peygamberleri aracılığıyla göndermiş olduğu kitaplarla insanlara hitapta bulunmuştur. Allah için kitap gönderme ve hitapta bulunma, bir görev veya zorunluluk değildir. Bu, tamamıyla O'nun kullarına olan İlâhî bir lütfu ve yardımıdır. Zira böylesi bir yardım ve lütfa insanlar muhtaçtırlar.

İnsanın, Yaratıcısı'nı doğru bir şekilde tanıyabilmesi, ilahi kitaplar sayesinde mümkün olmuştur.

TERİMLER

İlk Müslümanlar kimlerdir?
İlk Müslümanlar Hz. Hatice, Hz. Ali, Hz. Zeyd b. Hârise ve Hz. Ebû Bekir'dir.

İslam nedir?
Allah'ın, insanlara Peygamberi Hz. Muhammed (sas) vasıtasıyla gönderdiği son İlâhî dinin adıdır.

İsrâ nedir?
Peygamberimiz Hz. Muhammed (sas)'in bir gece Allah tarafından Mekke'deki Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya götürülmesidir.

Kader ne demektir?
Yüce Allah'ın ezelden ebede kadar meydana gelecek olayları, bunların zamanını, yerini, miktarını ve niteliklerini ezelî ilmi ile bilip takdir etmesidir.

Kaza ne demektir?
Yüce Allah'ın ezelî ilmiyle takdîr ettiği şeylerden her birini zamanı gelince o takdire uygun olarak yaratmasıdır.

Kelime-i Şehadet nedir?
"Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim" anlamındaki, "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve rasûlühü" ifadesidir.

Kelime-i Tevhid ne demektir?
"Allah'tan başka ilâh yoktur, Muhammed O'nun elçisidir" anlamındaki "Lailâhe illâllah, Muhammedün resûlullah" ifadesidir.

Kırâat nedir?
Namazda Kur'an-ı Kerim'den bir miktar okumak demektir.

Kıyam nedir?
Namazda ayakta durmak demektir ve namazın farzlarından biridir.

400 yıllık Tevrat

Ceylan derisi üzerine yazılmış İncil

En son ve en mükemmel kitap Kur'an

İlâhî kitaplar nelerdir?

İlâhî kitaplar, genellikle hacimleri ve hitap ettikleri kitlenin büyüklüğüne göre, suhuf (sahifeler) ve kitaplar olmak üzere iki grupta değerlendirilir:

1. Sahifeler

Dar bir çevrede küçük topluluklara, ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde indirilen birkaç sayfadan oluşmuş küçük kitap ve risalelerdir ki bunlara suhuf adı da verilir. Suhuf, sahifenin çoğuludur. Kur'an-ı Kerim'de peygamberlere verilen sahifelerden bahsedilir. Ayrıca Kur'an'da Hz. İbrahim'e verilen sahifelerden ve onun soyundan gelen Hz. İshak, Hz. Yakub, Hz. Süleyman, Hz. Yusuf ve Hz. Zekeriyya (aleyhimusselâm) gibi peygamberlere verilen kitaplardan söz edilir ki bu da, suhuf şeklindeki küçük kitapların varlığını ispat etmektedir. Kur'an'da bunun dışında hangi peygamberlere ne kadar sahife verildiği açıklanmamıştır. Peygamber Efendimiz'den (sallallahu aleyhi ve sellem), Hz. Âdem'e on, Hz. Şit'e elli, Hz. İdris'e otuz ve Hz. İbrahim'e on sahife verildiği nakledilmiştir.

Peygamberlere verilen suhuflarda Cenab-ı Allah'ın varlığı ve birliği, âhiretin dünyadan daha hayırlı ve baki olması, namaz ile kurtuluşa erme, saygı, vaaz u nasihat gibi her dinin esası olan konular vardır.

2. Kitaplar

Sahifelere göre daha hacimli ve kitap şeklinde olan, evrensel mesajlar içeren ve özel bir adla isimlendirilen kitaplar ise Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an olmak üzere dört tanedir:

Tevrat:

İbranice bir kelime olan Tevrat, kanun, şeriat ve öğreti anlamına gelir. Hz. Musa'ya indirilmiştir. Bu kitabın aslının Allah kelâmı olduğuna inanmak her Müslüman'a farz olup, bunu inkâr etmek kişiyi küfre götürür. Zira, Kur'an'da, Tevrat'ın Allah'ın mukaddes kitaplarından biri olduğu açıkça belirtilen bir husustur: "İçinde (insanlara) hidayet ve nur olan Tevrat'ı biz indirdik." (Mâide, 5/44)

Bugün Ahd-i Atik adıyla Tevrat'ın üç nüshası meşhur olmuştur. Bunlar, Yahudiler ve Protestanlarca kabul edilen İbranîce nüsha, Roma ve Doğu Hıristiyan kiliselerince kabul edilen Yunanca nüsha ve Sâmirîlerce kabul edilen Sâmirîce nüshadır.

FOTOĞRAF: AFP

Zebur:
İbranicede mektup, Arapçada kitap anlamına gelen Zebur, Hz. Davud'a (aleyhissalatu vesselâm) indirilmiş İlâhî kitabın adıdır. Kur'an'da bu hususla ilgili olarak "Davud'a da Zebur'u verdik." (İsrâ, 17/55) buyrulur. Zebur'un nazil olduğu şekliyle Allah kelamı olduğuna inanmak iman esaslarındandır.

İncil:
Kelime olarak müjde, öğreti anlamına gelen İncil, Hz. İsa'ya (aleyhissalatu vesselâm) indirilmiş kutsal kitabın adıdır. Bu kitaba da Allah'tan Hz. İsa'ya indirildiği şekliyle inanmak, imanın gereklerindendir. Kur'an-ı Kerim'de bu İlâhî kitapla ilgili olarak şöyle buyrulur: "O peygamberlerin izlerince Meryem oğlu İsayı, kendisinden önceki Tevrat'ı tasdik edici olarak gönderdik. Ona; kendisinden önceki Tevrat'ın tasdikçisi ve müttakilere bir hidâyet ve öğüt olmak üzere içinde hidâyet ve aydınlık bulunan İncil'i verdik." (Mâide, 5/46)

Bütün bu kitaplar, daha önce de ifade edildiği gibi tahrife uğramışlardır.

Allah'ın insanlığa gönderdiği en son ve en kapsamlı hitabı: Kur'an-ı Kerim
Allah'ın Peygamber Efendimiz'e vahyettiği Kur'an-ı Kerim, hak ile batılın arasını ayıran, dertlere deva, kalblere cila ve öğüt kaynağı, hidayet rehberi ve feyiz kaynağıdır. İlâhî kitapların en büyüğü, benzeri olmayan bir nurdur. Dost ve düşmanı huzurunda dize getiren, kendine hayran bırakan, nazil olduğu günden beri asliyetini, tazeliğini ve gençliğini koruyan bir kitaptır.

ESMÂ-Ü'L HÜSNÂ

es-SELÂM
Her çeşit ârıza ve hâdiselerden sâlim kalan;
Her türlü tehlikelerden kullarını selâmete çıkaran;
Cennet'teki bahtiyar kullarına selâm eden...
Bu ism-i şerîf, Kuddûs ismi ile yakın bir mânâ ifade etmekte ise de Selâm ismi, daha ziyade istikbale aittir. Yani, Cenâb-ı Hakk'ın gerek zâtı, gerek sıfatı ileride en ufak bir tegayyüre, bir değişikliğe, bir za'fa uğramaktan münezzehtir. O, ezelde nasılsa ebedde de öyledir.

el-MÜ'MİN
Gönüllerde îman ışığı yakan, uyandıran;
Kendine sığınanlara aman verip onları koruyan, rahatlandıran...
Allah Teâlâ, kalblere îman ve hidâyet bağışlayarak oralardan şübhe ve tereddüdleri kaldırmıştır. Kendine sığınanlara aman verip korumuş, emniyetle rahatlandırmıştır.

el-MÜHEYMİN
Gözetici ve koruyucu...
Allah, yarattığı mahlûkatının amellerini, rızıklarını, ecellerini bilip muhafaza eder. Bütün varlığı görüp gözeten, yetiştirip varacağı noktaya ulaştıran ancak O'dur. Hiçbir zerre, hiçbir lâhza, O'nun bu lûtuf ve âtıfetinden boş değildir.

el-AZÎZ
Mağlûb edilmesi mümkün olmayan galib.
Bu ism-i şerîf, kuvvet ve galebe mânâsına gelen İZZET kökünden gelir. Allah Teâlâ mutlak sûrette kuvvet ve galebe sâhibidir.
İzzet sıfatı, Kur'an'da birçok yerlerde azab âyetleri bahsinde gelmiştir. Fakat bu ism-i şerîfin yine birçok defa Hakîm ism-i şerîfi ile birleştiği görülür. Bunun mânası: Allah Teâlâ'nın kudreti galibdir, fakat hikmeti ile kötülerin cezasını te'hir eder, kötülük edip durmakta olan insanları cezalandırmakta acele etmez, demektir.

Kur'an lâfzının anlamı

Allah (celle celâluhû), insanlığa gönderdiği bu son kitabını, değişik isimlerle de adlandırmıştır. Kur'an'dan sonra bunların en meşhuru, el-Kitab kelimesidir. Diğer meşhur olan isimleri arasında el-Furkan (gerçeği, yanlış ve bâtıldan ayırt eden) ve et-Tenzil (kısım kısım indirilen vahiy) gibi isimlerini zikredebiliriz. Bunların dışında ez-Zikr, en-Nûr, eş-Şifa gibi Kur'an'dan alınan ve sayıları bazı âlimlerce elli beşe hatta doksana çıkarılan isimleri de vardır ki, bunların çoğunluğu isim olmayıp, O'nun özelliklerini belirten vasıflarıdır.

Kur'an okumak usanç ve bıkkınlık vermez

Kur'an dışında usanmadan defalarca okunabilen kitap belki hiç yoktur. Kur'an'dır ki, çeşitli vesilelerle devamlı okunur, hatmedilir; ama hiçbir zaman usanç ve bıkkınlık vermez. Nice müstesna eserler, fikir yazıları ve şiirler orijinalliğini ve değerini kaybeder; nice aktüel eserler birkaç yıl hatta birkaç ay ya dayanır ya dayanmaz; hem doğruluğu hem de aktüalitesi yönünden değerini yitirir ve sonunda bir kenara bırakılır. Kur'an'a gelince, o, solmak, eskimek şöyle dursun her geçen gün, zihin ve kalplere yeni yeni fikir ve marifet meltemleri üfler ve tazeliğini artırarak muhafaza eder.

Kur'an'ın büyüleyici ifadeleri beşer sözü olamaz

Kur'an'ın nazil olduğu devrede şiir fevkalâde gelişmişti. İnsanlar sohbetlerinde ve kavgalarında birbirlerine âdeta hep şiirle karşılık verir, her yıl şiir müsabakaları düzenlenir ve kazanan şiirler altınla yazılıp Kâbe duvarına asılırdı. Birer millî kahraman sayılan şairlerin sözleriyle kabileler harbe girer veya barış yaparlardı. Ve Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) aralarında büyümüş olmasına rağmen, herkesin bildiği bir gerçek olarak, ne şiirle, ne de düz yazıy-

FOTOĞRAF: GÜLİZ KARAOĞLAN

Allah Rasulü, hem kendisine indirilen Kitab'a hem de kendisinden önce gönderilen semavî kitaplara iman etmek gerektiğini insanlara açıkça bildirmiştir.

la uğraşmıştı. Sonra Kur'an'ın sırlı ve i'cazlı ifadeleri ne O'nun ne de başkasının ifadelerine benziyordu; ne şiirin, ne de düz yazının sahasına giriyordu, ama kendisine has orijinalliği ile herkesi büyülüyordu. Bu yüzden insanları ondan uzaklaştırmak isteyen müşriklerin ileri gelenleri, "Şiir desek şiir değil, kâhin sözü desek o da değil, cinnet eserine zaten benzemiyor; en iyisi 'sihirdir, kulaklarınızı tıkayın, yoksa çarpılırsınız' diyelim." şeklinde kendilerince karşı koymaya çalışıyorlardı. Onun çağlara ışık tutan mesajlarına karşı, bugünün inkârcıları da, tıpkı kendilerinden önceki ataları gibi onca demagoji, diyalektik ve karşı çıkma taktiklerine rağmen acz ve öfke içinde yutkunup durmaktan başka bir şeye muvaffak olamamışlardır. Zaman değişip durmuş, asırlar başkalaşmış, mücadele hissi daha bir hararetlenmiş ama, Kur'an, bunca sözlü sataşma yolları karşısında hâlâ o müessir hâliyle baş döndürmektedir.

Şayet Kur'an beşer sözü olsaydı

Kur'an'ın Peygamber Efendimiz'in (sas) bir eseri olamayacağına bir de şu açıdan bakalım: Bir yazar, eserini daha çok his ve zihin konsantrasyonunun tam sağlandığı anlarda yazar ve kendisini üzüntüye veya sevince sevk eden hâdiselerden de bahsetmemezlik edemez. Diğer bir ifadeyle, bir yazarın ruhunda ve kalbinde derin etkiler bırakan hâdiselerden soyutlanarak bir şeyler yazması öyle kolay kolay mümkün değildir.

Allah Rasûlü (sas), çileler, ıstıraplar ve mücadelelerle dolu hayatı içinde; bir yandan müstesna cemaatini yetiştirirken, diğer yandan, dışa karşı amansız bir mücadele vermekteydi. Durum bu iken, Kur'an'da ne O'nun çektiği acılarla alâkalı bir âyet, ne de eşinin ve çocuklarının vefat ve hayatıyla ilgili bir âyet görürüz. Öyleyse, bu kitap O'na ait değildir. O sadece bir vasıtadır ve Kur'an'ı geldiği şekliyle tebliğ etmiştir.

Kur'an nelerden bahsediyor?

Kur'an'ın bütününe baktığımızda onun bütün sûre ve âyetlerine kadar nüfuz eden dört ana gayesi bulunduğunu görürüz. Kur'an bahsettiği her şeyi bu dört gayeyi kuvvetlendirmek için ifade eder.

Bunlardan birincisi zatında, sıfatlarında, fiillerinde, eserlerinde ve mülkünde hiçbir ortağı, benzeri, dengi bulunmayan Allahu Teala'ya iman etmek manasına gelen tevhid esasıdır.

İkincisi, Alemlerin Rabbi'nin emirlerini bize ulaştıran, peygamberlik müessesesini ifade eden nübüvvettir.

Üçüncüsü haşir, yani öldükten sonra yeniden diriltilerek ebedi bir hayata kavuşmaktır.

Dördüncü esas ise adalettir. Kur'an'da insanların dünyada huzurlu bir hayat yaşamaları için gerekli olan adalet emredilir. İnsanların hayatlarına bu prensipler çerçevesinde bir düzen vermek hedeflenir. Allah'ın adaletinin bütün kâinatı kuşattığı, haşirde de tam olarak tecelli ederek herkese iyilik ve kötülüğünün karşılığını vereceği bildirilir.

TEST

1. Güneş doğarken, güneş tam tepe noktasına geldiğinde ve güneş batarken hangi ibadet yapılmaz?

2. Salat ve selamın en kısa şekli nasıldır?

3. Farzların birini unutarak geciktirmek, vaciplerden birini unutarak geciktirmek veya terk etmek durumunda yapılması gereken şey nedir?

4. Namazın rükunları altıdır. Bunlardan beşi; iftitah tekbiri, kıyam, kıraat, rüku, ka'de-i ahiredir. Altıncısı nedir?

5. Ağza su vermek, burna su vermek, bütün vücudu hiç kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak neyin farzlarıdır?

6. Haccın farzları nelerdir?

7. Namaz kılmak, oruç tutmak gibi dinimizce kesinlikle emredilen şeylere ne ad verilir?

8. Kabirde insana soru soran meleklerin isimleri nedir?

9. Bir işi gösteriş için ya da bir maddî yarar maksadıyla yapmaya ne ad verilir?

CEVAPLAR

1. Namaz
2. Allahümme salli ala Muhammedin ve ala ali Muhammed.
3. Sehiv secdesi (Tahiyyattan sonra selam verilir. İki secde yaptıktan sonra tekrar tahiyyatta oturulur. Dualar okunduktan sonra selam verilir.)
4. Secde
5. Gusül
6. a-Arafat'ta vakfeye durmak, b- Ziyaret tavafı yapmak.
7. Farz
8. Münker ve Nekir
9. Riya

Peygamberlere gönderilen kitaplar arasında esasta bir farklılık yoktur

Hz. Adem'e gönderilen sahifelerle diğer peygamberlere gönderilen sahifeler veya kitaplar arasında esasta hiçbir farklılık yoktur. İlk sahife neyi anlatıyorsa son kitap Kur'an da aynı şeyi anlatmaktadır. Hz. Adem'e özet olarak anlatılan her şey, Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) geniş geniş izahlarla vahyedilmiştir. Yani Hz. Adem'e anlatılan çekirdekse, Efendimiz'e anlatılan dalı, budağı ve meyveleriyle ağaç olmuştur. Ne var ki bu usulde dahi mucize çapında bir sistem mevcuttur. İlk insanlar, zikir ve fikirleriyle çok fazla inkişaf etmediklerinden, onlara anlayacakları seviyede ders vermek gerekiyordu; onun için de onlara fazla tafsilat yapılmadı. Bu, ilkokul seviyesindeki bir çocuğa ders verme mahiyetinde bir şeydi. Zira muhatabın umumi seviyesi, böyle bir dersi gerektiriyordu. Eşyanın derinliğine vâkıf olmaktan uzak bu ilk insanlara verilecek bilgiler, yüzeysel olmalıydı. Ancak şu bir gerçektir ki, işin ilmini yapmış olan birisi, Kur'an'da anlatılan bütün hakikatlerin Hz. Adem'e verilen sahifelerde bulunduğunu çok rahatlıkla ispat edebilir. Bu husus diğer İlâhî kitaplar için de aynen geçerlidir. Yani Kur'an'daki hakikatleri, Tevrat ve İncil'de de bulmak mümkündür. Ancak bu kitaplar tahrif edildiği için bunu ispat etmek oldukça zordur.

Kur'an'ın gönderiliş gayesi insana vazifesini öğretmektir

Kur'an'ın asıl gayesi, insana, kulluk dairesindeki vazife ve sorumluluklarını öğretmek, ferdî ve içtimaî hayatını düzenlemek ve ebedî saadeti kazanmasına vesile olmaktır. Kur'an'ın en birinci vazifesi, insan hayatını Yaratıcı'sının irade ve rızası istikametinde şekillendirmektir. Bunun dışında kalan hususlara Kur'an, mahiyeti, önemi ve kıymetine göre yer verir. Kur'an, böyle olmayıp da, söz gelimi, çağın tabusu hâline gelmiş bir kısım medeniyet harikalarından ve ilmî gelişmelerden açıkça ve detaylarıyla bahsetseydi, o zaman pek ehemmiyetli maksatların söz konusu edilme hakkı ortadan kalkacak, insan ihmal edilmiş olacaktı. Bu itibarla Kur'an, birçok ilmî ve teknik bahse ana maksatlar çerçevesinde özlü ve i'cazlı bir biçimde yer vermiştir.

FOTOĞRAF: AFP

Kur'an'dan bazı ilmi gerçekler

1. Kur'an: "Biz, rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten bir su indirdik de onunla su ihtiyacınızı karşıladık. (Biz bunları yapmasaydık) siz onu (yeterli suyu) depolayamazdınız." (Hicr, 15/22)

Bu âyet de, henüz yirminci yüzyılda anlaşılan ilmî bir gerçeğin Kur'an tarafından asırlar önce ifade edildiğinin bir göstergesidir. Rüzgârlar su buharından meydana gelen bulutları birbirine çarpıştırır. Bu çarpışmada bulutlarda pozitif-negatif elektron geçişmesi olur, şimşek meydana gelir. Rüzgârlar bulutları sıkıştırarak yere yağmuru aşılar. Aynı zamanda rüzgârlar, bitkiler üzerinden eserken, erkek tohumları dişi tohumlar üzerine kondurmak suretiyle onları aşılar. Böylece bitkilerde döllenmeye yardım eder. Yine bu âyet gökten inen yağmur sularının yerin altında depo edildiğini anlatmaktadır.

FOTOĞRAF: AA

2.. "Her şeyi çift yarattık ki, düşünesiniz." (Zâriyat, 51/49) buyurulmaktadır. Aynı durum yani çift yaratılış olgusu, insanlarda da söz konusudur. "Ey insanlar, sizi bir tek nefisten yarattık. (Nisâ, 4/1) ve "Rahime atılan nutfeden (spermden) erkek ve dişi çiftini yaratan O'dur." (Necm, 53/ 45-46)
İlim adamlarının kısa bir zaman önce keşfettiği bir hususu Kur'an asırlar öncesinden haber vermiştir. Bugün çok iyi bilinmektedir ki, insanlar nasıl çiftse, diğer canlılar da öyle çifttir. Hatta her şeyin asıl maddesi olan atomlar da çifttir. Onların bir kısmı artı bir kısmı eksi yüklüdür. Ayrıca her şeyde cazibe (çekme) ve dafia (itme) olmak yönüyle bu ikilik değişik bir şekilde kendini göstermektedir. İkinci âyette ise o günün insanının bilmediği bir kısım şeylerden de bahsedilerek "Daha sizin bilmediğiniz şeyleri de çift yarattı." deniyor.

FOTOĞRAFLAR: AP, AA

3. "Göğü biz çok sağlam bir şekilde bina ettik, onu genişleten biziz." (Zariyat, 51/47)
Bugün tartışılan mekân genişlemesi bin dört yüz küsur sene evvel Kur'an'da söz konusu edilmektedir.

4. Güneş de bir delildir onlara, akar gider yörüngesinde...O azîz ve alîmin (o üstün kudret sahibinin ve her şeyi bilenin), yaratması böyle olur işte! (Yasin, 38)
Kur'an asırlar önce, Güneş'in sabit olmadığını ve kendi ekseninde hareket ettiğini bildirmiştir.

5. "Bir de o dağları görür, donuk ve hareketsiz sanırsın. Oysa onlar bulutların yürüdüğü gibi yürümektedirler. İşte bu, her şeyi muhkem ve mükemmel yapan Allah'ın sanatıdır." (Neml Sûresi/27: 88)
Dağlara dikkat çekmek suretiyle arzın hareket ettiğine işaret etmiştir.

Esmâ-ü'l Hüsnâ

el-CEBBÂR
Kırılanları onaran, eksikleri tamamlayan;
dilediğini zorla yaptırmaya muktedir olan...
Bu ism-i şerif cebir maddesindendir. Cebir, "kırık kemiği sarıp bitiştirmek, eksiği bütünlemek" mânasına geldiği gibi, "icbar etmek", yani, "zorla iş gördürmek" mânasına da gelir.
Bu mânaya göre Allah Teâlâ Cebbâr'dır. Yani, kırılanları onarır, eksikleri tamamlar, her türlü perişanlıkları düzeltir, yoluna kor.
Cebbâr'ın ikinci mânasına göre de; Allah Teâlâ kâinatın her noktasında ve her şey üzerinde dilediğini yaptırmaya muktedirdir. Hüküm ve iradesine karşı gelinmek ihtimali yoktur.

el-MÜTEKEBBİR
Her şeyde ve her hâdisede büyüklüğünü gösteren...
Büyüklük ve ululuk, ancak Allah'a mahsustur, varlığı ile yokluğu Allah'ın bir tek emrine ve iradesine bağlı bulunan kâinattan hiçbir mevcut, bu sıfatı takınamaz.

el-HÂLIK
Her şey'in varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği hâlleri, hâdiseleri tayin ve tespit eden ve ona göre yaratan, yoktan vâr eden...
Bu ism-i şerifin mânasında iki husus vardır:
1. Bir şey'in nasıl olacağını tayin ve takdir etmek,
2. O takdire uygun olarak o şey'i îcad etmek.

el-BÂRİ'
Eşyayı ve her şey'in âzâ ve cihazlarını birbirine uygun bir halde yaratan...
Her şey'in vücudu mütenasip, yani, âzası, hayat cihazları ve aslî unsurları keyfiyet ve kemmiyet bakımından birbirine münasip olarak yaratıldığı gibi, hizmeti ve faydası da umumî âhenge uygun yaratılmıştır.

O, Mısır'ı fethetmiş, Afrika'nın yarısına Rasûlüllah'ın sancağını dikmişti. Dehası ve faziletiyle parmakla gösterilen bir sahabiydi. Ama, artık ruhunu Rahman'a teslim etme vakti gelmişti.

■ **ALİ DEMİREL**

Amr b. As (ra) ölüm döşeğinde niçin ağlıyordu?

Kainatta, en küçük zerreden, en büyük yıldızlara kadar bütün mevcudat var olma ve yok olmaya tabidir. Bu, Rabb'imizin yarattığı bir kanundur. Her şey doğar, büyür ve ölür. Nasıl ki insan doğar, büyür ve neticede kuru bir yaprak gibi uçar giderse, Kainattaki her şey de aynıdır. Şu çalkalanıp durduğumuz dünya bir gün sona erecek, yer en şiddetli sarsıntıları geçirecek, bütün yıldızlar, sistemler, galaksiler birbirine girecek, feza bütün dehşetiyle, korkunç seslerle, gürültülerle ve çatlamalarla dolacaktır. Sonra da insanlar yerlerinden kalkıp dünyadaki hayatlarının hesabını verecektir.

O gün kaybetmemek, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak, cennette meleklerin bizi selamlamasını istiyorsak burada kulluğumuzu yerine getirmek mecburiyetindeyiz. Bu sebeple daima Rabb'imize yakın bir hayat yaşamalı, O'nun rızasına uygun olmayan hallerden kaçmalı, hiç özür ve bahane bulmadan en hayati kulluk borcumuz olan namazımıza devam etmeli ve devamlı muhasebe yörüngeli bir hayat yaşamalıyız.

Sende burcu burcu Hz. Muhammed (sas) kokuyor

Muhasebemizin nasıl olması gerektiğiyle alakalı Asr-ı Saadetten bir misal verelim. Kainatın rehberi, tercümanı Efendimiz'in rahle-i tedrisinin önünde diz çöken, her birisi Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) kokusuna bürünen, gittikleri her yerde, kendisine bakan nazarlara "Sende burcu burcu Hz. Muhammed kokuyor" dedirten, beşerin yıldızları olan Ashab-ı Kiram'ın her biri o kadar muhasebeli bir hayat yaşıyorlardı ki, hep Allah korkusundan gözyaşları döküyorlardı. Allah'ın azabını tasvir eden bir ayet duydukları zaman bayılıp kendilerinden geçiyorlardı. Onların azığı-yemeği âdeta gözyaşlarıydı. Onlar, cennetle müjdelenmiş dahi olsalar, ağlarlar ve gözyaşı dökerlerdi. İşte o kutlulardan birisi Hz. Amr bin As. Mısır fatihi.. Afrika'yı yarısına kadar fethetmiş, her gittiği yere üzerinde Rasûlüllah'ın adı bulunan sancağı dikmiş, karşısına çıkan bütün güçler, kuvvetler erimiş büyük fa-

tih.. nihayet ölüm gelip yakaya yapışınca o da onun karşısında erimiş ve yatağa düşmüştü. Ölüm döşeğinde uzanıyordu. Sanki o, büyük fatih Amr bin As değildi.. sanki ülkeler fetheden o değildi.. upuzun yatmış, yatakta son dakikalarını yaşıyordu.. dudağı teessürden acı acı burkuluyor, gözleri başka başka ufuklara bakıyordu... Mevla'nın huzurunda nasıl hesap vereceğini düşünüyordu. "Acaba Allah Rasûlü'nün şefaati imdada yetişip kurtulacak mıyım? Yoksa baş aşağı mı düşeceğim?" İşte o, bunları düşünüyor, yer yer ağlıyor ve teessür duyuyordu. Bir aralık başında bulunan oğluna şöyle dedi:

- Oğlum ölüm çok zor. Şu anda dağlar üzerime binmiş, gök yere inmiş gibi.. yer yukarı doğru çıkmış ve ikisinin arasında eziliyor gibi bir haldeyim. Biraz sonra da Allah'ın huzuruna çıkacak, hesap vereceğim.

FOTOĞRAF: AP

'Hayatımda mühim iki devre var!'

Amr bin As devam ediyor:
- Evladım! Hayatımda mühim iki devre vardır. Birinci devrede, Rasûlü Ekrem can düşmanımdı. O'nu öldürmek, varlığını ortadan kaldırmak için uğraşıyordum. O gün ölseydim cehennemliktim. Allah bana acıdı ve beni o gün öldürmedi. Sonra Halid'le el ele, Medine yolunu tutup Allah Rasûlü'nün huzuruna vardık. Herkes merak ediyordu. Sıra bana gelince elini sıktım, bırakmadım.

Kelime-i şehadet getirdikten sonra Allah Rasûlü'ne şöyle dedim:

- Ya Rasûlallah! Ben günahkar bir insanım. Benim günahım pek çoktur. Allah'a dua eder misin günahlarımı bağışlasın. Bunun üzerine Allah Rasûlü şöyle buyurdu:

- Ey Amr! Sen bilmiyorsun, insan iman ettikten, Müslüman olduktan sonra Allah, geçmişteki bütün günahlarını affeder, onların yerine hasenat yazar.

İşte oğlum, keşke o dakikada ölseydim. Öylesine coşkun öylesine sevinçliydim ki, keşke o dakikada ölseydim. Ölseydim belki cennete girerdim.. ama ondan sonra dünyaya karıştık.. makam-mevki sahibi olduk.. koltuklara oturduk.. kumandan olduk.. bilir bilmez meselelere hüküm verdik... Şimdi akıbetimden çok endişe ediyorum...

Kısa bir zaman sonra da Hz. Amr, ruhunu Allah'a teslim eder. İşte sahabe efendilerimiz böylesine korku-ümit arası muhasebeli bir hayat yaşıyorlar, bir gülerlerse, bin ağlıyorlar ve akıbetlerinden ciddi endişe ediyorlardı.

Hz. Amr bin As. Mısır fatihi.. her gittiği yere üzerinde Rasûlüllah'ın adı bulunan sancağı dikmiş, karşısına çıkan bütün güçler, kuvvetler erimiş büyük fatih..

1 *Aşırı kontrol çocukların özgüvenlerini kazanmalarını engeller.*

2 *Aşırı kontrol edilen çocuk devamlı bir kaygı ve streste olur.*

3 *Böyle çocuklar anneleri olmadı mı bir bocalama içine girerler.*

4 *Ebeveynin mükemmeliyetçi tavrı çocuğu yalana sevk edebilir.*

5 *Çocuklarda tik, altını ıslatma, tırnak yeme gibi sorunlar doğar.*

Çocuklar aşırı kontrolde tutulmalı mı?

Sorumluluk verin

Çocuğunuzu elbette tehlikelerden korumalısınız. Ama onların bazı hatalarını, ufak tefek yanlışlarını görmeyin. Onları kendi haline bırakın. Bazı şeyleri yapabilmeyi onlara öğretin. Sorumluluk verin. Çok aşırı kontrol ve disiplin genelde anne-babaların çok sık düştüğü hatalardan biridir. Bu genelde çok titiz ve hassas anne-baba kişiliğinin olması durumunda karşımıza çıkar. Bazı anneler, çocukları hakkında her an 'ne yapıyor, acaba bir problem var mı, ya bir şey olursa' ve buna benzer düşüncelerle çocuklarını her an kontrol etmeye çalışmaktadırlar.

Ölçüyü kaçırmayın

Elbette ki her anne-baba belli ölçülerde çocuğuna sahip çıkmalı ve çocuğunun o an nasıl bir durumda olduğunu merak etmelidir. Ama bunun ölçüsü çok fazla kaçırılırsa ve çocuklar çok aşırı kontrol edilmeye çalışılırsa, böyle durumlarda sıkıntının asıl önemli bir kısmını çocuklar çekmektedir. 'Acaba hata yapar mıyım, acaba annem görür mü, acaba bu yaptığım için eleştirilir miyim' gibi düşüncelerle çocukların bu kontrol durumuna reaksiyon olarak kaygıları daha da artmaktadır.

Görmezden gelin

Aşırı disiplin ve himaye çocukların ileride ayrılık kaygısı yaşamasına da neden olabilir. Annenin kaygısı ve endişesi çocuğuda anlamsız bir şekilde kaygı ve sıkıntıya sokabilir. O nedenle anne-babaların çocuklarını belli ölçülerde kontrol etmeleri, onların bazı hatalarını görmezden gelmeleri (devam etme durumunda önlem almak şartı ile), onları bazı zamanlar kendi hallerine bırakmaları, her an nerede ne yapıyor düşüncesinden vazgeçmeleri, onlar için aşırı kaygı ve endişeye girmemeleri, çocuğun ufak tefek yanlışlarını tespit edip çocuğun yüzüne vurmamaları uygun olur.

Çok eleştirmeyin

Anne-babalar çocuklarını kontrol etme konusunda dengeyi iyi ayarlamaları gerekir. Aynı zamanda çok kontrol edilen ve çok eleştirilen çocukların kendi özgüvenlerinin eksik kalacağını ve sosyal olarak çekingen olabileceklerini ve anne-babalarının bu aşırı kontrol ve isteklerinin de onları strese itebileceğinin hiçbir zaman unutulmaması gerekir. Çocukların kontrol ve takibi onları bunaltmayacak ve kaygıya itmeyecek derecede olmalıdır.

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul

DR. CAN

dr.can@zaman.com.tr

FOTOĞRAF: AFP

Davos'taki fincan Patnos'taki kahve

Dr. Can

Değerli kızım... İnsanlar için kimileri DOĞDUĞU, kimileri DOYDUĞU şehir der, ama bence üniversiteyi okuduğu ve anlamlı hatıralar paylaştığı şehir de hayatında önemli bir yer tutar. Ben de senin gibi İzmir çıkışlıyım. Ne zaman İzmir'e bir mektup, bir kart atsam ŞANLI Urfa, KAHRAMAN Maraş gibi bir sıfat ekleyerek GÜZEL İZMİR yazarım. Sanırım sen de benim gibi orada GÜZEL İNSANLAR'la tanışmış, GÜZEL ŞEYLER yaşamış, hayata dair değişik derinliklere vâkıf olmuşsun. Bu istek bu yönüyle oluşmuştur ve normaldir.

Müzmin bekar

25 yaşında bir kızım. İzmir'de üniversite okudum. Doğu'da bir şehre yakın kasabada ailemle yaşıyor, tayinimi bekliyorum. Evlenmek isteyen öğretmen beyler oldu. Rıza göstermedim. Yanlış anlamayın DOĞU-BATI kompleksi değil. Ayrıca en büyük idealim kutlu bir evlilik ve 2-3 çocuk. Ama bilmiyorum sanki İzmir, İstanbul, Ankara ya da Avrupa gibi bir istek var içimde.

KÖY-WILLAGE

1-2 yıl önce WILLAGE-KÖY isimli bir film izlemiştim. Daha önce şehir ya da kasabada yaşayan bir grup insan bazı olumsuzluklar üzerine her tarafı ormanlarla çevrili bir köye gelerek yeni bir hayat oluştururlar. Elektrik, telefon, TV hatta bisiklet dahi yoktur. 17. yy. hayatı yaşarlar. Devletle anlaşarak uçakların köyün üstünden geçmemesini sağlarlar. Yeni nesle de ormana girilmemesini, orada yaratıkların olduğunu telkin ederler. Milenyum asrında, çocuk ve torunlarıyla birlikte yaklaşık 100 insan, 3-5 km ötedeki medeniyetten ve insanlardan habersiz, sadece bu âlemde kendilerinin var olduğuna inanarak, ama huzurla, mutlulukla, sevgi ve UMUTLA yaşarlar. Nerede yaşadıkları değil NİÇİN ve NASIL yaşadıkları önemlidir. Hedef UMUT'tur, o da o köyde bulunmuştur zira.

EVLİLİK-KAHVE

Yine bir başka hikayede, eski mezunlar üniversitedeki bir hocalarının evinde kahve içmeye giderler. Hoca mutfağa gider 10 kişilik gruba karışık (porselen, seramik, cam, mika, karton) 15 kadar fincan hazırlar ve aynı kahveyi hepsine doldurup, tepsiyi getirir masaya koyar. Tabii ki herkes seramik, porselen ve cam fincanlara yönelir. Hocaları onlara; HEPİNİZİN İSTEĞİ KAHVE İKEN, BİLİNÇLİ OLARAK BİRBİRİNİZİN ALDIĞI PORSELEN FİNCANLARA BAKIP DAHA İYİSİNİ ALMAKTA ADETA YARIŞTINIZ. YAŞAM KAHVEYSE, İŞ, PARA, MEVKİ FİNCANDIR. BUNLAR SADECE ARAÇTIR, KALİTEYİ DEĞİŞTİRMEZ" der.

Sevgili kızım. Maksadın gerçekten evlilikse ister Milano'da porselende espresso, ister Kordon'da seramikte nescafe, istersen de kasabanda közde bakır cezvede pişirdiğin köpüklü TÜRK KAHVESİ iç, sonuçta araçla amacı karıştırma. Doğu'ya nazaran Batı'da, Batı'ya nazaran Avrupa'da, Avrupa'ya nazaran Amerika'da evlilikler daha mutsuz, kahveler porselende; ama boşanmalar daha fazladır. Bazen yalnızca fincana odaklanarak içindeki kahvenin keyfini çıkarmayı unutabiliyoruz. Mutluluklar...

Dr. Can'dan canlarına kısa kısa

1) Sevgili Enis. (Manisa)
Bekar dedenin, 78 yaşında 3. evliliği istemesi, yalnızlık, yaşlılık açısından normal olsa da, sana anlattıkları, tavsiyeleri makul değil. En hayırlı genç; potansiyelini hayırda kullanıp, enerjisini boş, lüzumsuz ve zararlı işlere harcamayan olduğu gibi, en hayırlı ihtiyar da gaflet ve hazlarında gençlere özenmeyendir.

2) Değerli Neriman Hanım,
gittiğin "muhafazakâr" otelle ilgili şikayetini anlıyorum. Bazen uluslararası çok yıldızlı oteller zincirinde de olmadık şikayetler olabiliyor. Muhafazakârlıkları "kâr"ı muhafaza şeklinde olabilir!

3) Ömer Asım Çığır...
Çığır'ın mesajı tek cümle; "Merhaba! Ben Ömer Asım Sizi Seviyorummm!"

Ey yüce varlık. Bir elime kağıt bir elime kalem aldım ve kollarımı yana açtım. Sen bana gösterdin ki AÇILAN İKİ KOL ARASINA SIĞAMAYACAK DÜNYA YOKTUR... Teşekkürler Türkiye ve Teşekkürler Türkiye'min resmini yıldızlardan seyredenler...

4) Sevgili kızım Betül.
Yaşamak çok güzel. Yıllar sonra bile bunun farkına varıp daha mutlu ve huzur dolu bir yaşam için umutla eski anılara sarılacağız. Şu dünyada ARKADAŞLAR ediniriz. Yıllar bazılarını unutturur ve yenileri gelir. Anne öyle değil güzel kızım. Kalbimizin en güzel köşesinde durur ve bir gün giderse, bulunmayan bir MÜCEVHER olur.

Kardeşlerinle ise bazen güler, bazen ağlarsın. Ama yıllar sonra arkanı döndüğünde o günleri (bugünleri) anarsın güzellikle. Kızım, bugün ailende huzur bulamadığını yazıyorsun ve sebebini dahi bilmiyorsun. Bu huzuru elde edebilmen için öncelikle KENDİNLE BARIŞIK olmalı ve nasıl tasavvur ediyorsan öyle göklerle de barışık olmalısın. Umut ederim ki sevgi dolu ailenle bütün olursun. Emanet ol.

5) Sevgili Hasan Can'ım...
İnsan ve insanlık hayatının en bozguncu fikirlerinden biri de, kardeşimizin bir hatası yüzünden onun tüm iyilik ve güzelliklerini örtme fikridir. Böyle düşünmekse maalesef şeytani bir hileye takılıp kalmaktır. Her insan, görkemiyle ve mükemmelliği ile bir saraydır. Bu sarayın 100 kapısı var. 99 kapısı açık olsa da bir kapısı kapalı olsa şeytanın "gör" dediği kapı işte o kapıdır. Halbuki 99'u kapalı olsa biri açık olan tek kapıdan girebiliriz ve girmeliyiz. Şimdi düşün bir kere, Cahit kardeşinin hiç mi iyi bir tarafı yok?

DR. CAN

"Yoluma devam edeceğim ve o yol benim yolum olacak..."

Emel-Kayseri

Bugüne kadar kimsecikler bana içinden gelerek KIZIM dememişti. Ama sen beni tanımadan içten öyle bir KIZIM demişsin ki... Annem ve babam ayrı. Babalık görmedim. Annem de soğuktur. İnan bu sözün ve mektubun beni öyle mutlu etti ki. Yalnızca ağladım. Unutma, artık Kayseri'de bir kızın var.

Dr. Can

Emel'im, biricik kızım. Ben de seni, "Kızımcım"lığa aldım kabul ettim. Âlemlerin Rahmet Sebebi; "3 kızı olan CENNET'liktir." diyor. "Şahit olun millet, benim 3 değil 33 kızım var!" Kayseri'den bir kızım olması en büyük EMEL'imdi... Bir dua bir tek maille bu kadar mı çabuk kabul olur Ey Rabb'im ya! Bir CANCİĞER köşesinde bu kadar mı manevi puan birikir EY RABB'İM! BİR CENNET müjdesi bu kadar mı güzel verilir EY RESÛLÜLLAH (sas)!

Adamın biri devesini kaybedip sonra bulunca şükredecekken şaşkınlıktan, "Allah'ım sen benim kulumsun, ben de senin Rabb'inim!" demiş ya hani, ben de o yüzden hem "Ey", hem de "Ya" dedim. İnsanın bir kızının olması, kıyaslanamayacak kadar güzel bir nimettir! Kız çocuğu günahları hafifletir ve babasını cennete taşır... Zira Efendimiz 3 kızda olduğu gibi 2, hatta 1 kızda da aynı müjdeyi veriyor.

Babası ölenler YETİM olduğu gibi, ayrı olanlar, babalık yapmayanların çocukları ile kimi kimsesi olmayan yoksullar da YETİM tabirine girebilir sanırım. Ve biliyoruz ki, Merhamet Efendisi, "SAÇ TARAYANLARI YOKTUR" diye yetimlerin başlarını okşarken, tarıyormuş gibi severmiş... Ben de Dr. Can'ı yazarken uykusuz, fakat duygu ve şefkat dolu gecelerimde bana BABACIĞIM deme ihtiyacında olan MANEVİ YETİM KIZLARIMIN (bir telini dahi görmediğim halde) saçlarını hayalen tarar, dua ederim. Çünkü bilirim ki onlar, her biri nurdan ve her biri çelikten teller gibi olan saçlarını sıkıca örüp sonra da ekleyip birleştirerek Can babalarına uzatacaklar ve onu gayyalardan çekip kurtaracaklar...

Sevgili Emel kızım. Bu yazıyı yazarken hava dışarıda soğuk ve pencerem kapalıydı. Soru ve sorun bölümünü yazmıştım ki, o anda bir UĞUR BÖCEĞİ "Emel" kelimesinin üzerinde duruyordu: 25 bin mektupta olmamış anlamlı bir tevafuk olarak... Gülümsedim. İnandım ki, kızımın ruhu, meleklerden ödünç aldığı UĞURLU kanatlarla CANBABA'sını ziyarete geldi. Belki de aynı saatlerde bir başka uğur böceği senin ruhuna dokunuyor ve şefkatle kalbinin üstüne konuyordu. Bilmem ki şimdi anladın mı, temiz kalpli, ağzı dualı bir kızı olduğu zaman, Can Baba'nın neden deliler gibi sevindiğini?

FOTOĞRAF: REUTERS

